

Editorial Note

The Editors introduce Volume 4, 2014 of the scientific journal 'Social Sciences'. This is the 86th number since the beginning of its publication in 1994.

The current issue of the journal involves works that relate to important issues of the contemporary reality: globalization and its impact on modern business organizations, in particular on networking among them and with clients, creating added value, also on organizational behaviour when business organizations not only perform in a globalized environment but also become multicultural, especially in the sense of human capital. Another important field of concern, also related to the outcomes of globalization, is seeking to become a welfare society and state: on the one hand, globalization in a certain sense determines the preconditions of 'universal good', whereas on the other hand it enlarges social exclusion. The works in the journal suggest addressing the emerging controversies on the state level, thus shaping the performance of governments in different countries so that they are able to solve complex issues of different scope and initiate relevant change. The issues of empowering social inclusion are raised and solutions are offered on organizational and individual levels. The main focus of the works in this issue of the journal is on social entrepreneurs as agents of social innovations and the phenomenon of the contemporary man, his situation and feelings in the globalized society that communicates gender equality and tolerance but also is full of homophobic attitudes and tends to stigmatize. The third part of the issue is also related to developing social inclusion. It approaches social inclusion from the point of view of educational services and needs of the labour market. The articles aim to reveal what happens when higher education graduates enter the labour market, what expectations employers have, etc. These questions are also addressed in the article on the interdisciplinary study programmes that are important for the contemporary university and the labour market, i.e. their constituent parts, relationship to transdisciplinary and multidisciplinary programmes. Programmes of this type are one of the preconditions to solve issues of relationship between labour market needs and competences of higher education graduates.

In the first part of the journal 'Impact of Globalization on Contemporary Business' Rimante Morkertaite and Jurgita Sekliuckiene's contribution 'Preconditions for Born Global Internationalization: Network Approach' draws on the method of research literature analysis to reveal the specificity of born global and networking and to propose a conceptual framework of born global internationalization through networks. Sylwia Przytula, Malgorzata Rozkwitalska, Michal Chmielecki, Lukasz Sulkowski and Beata A. Basinska have contributed the article 'Cross-Cultural Interactions between Expatriates and Local Managers in the Light of Positive Organizational Behaviour' seek to answer the following questions: what positive features are characteristic of expatriate managers in subsidiaries of foreign companies established in Poland? What positive features, according to expatriates, are characteristic of Polish managers? What positive impact of cross-cultural interactions is manifested on the individual level? The article widens the perspective of positive organizational behaviour from expatriates' point of view. The contribution by Wieslaw Urban draws on the assumption that clients are co-producers of services, in particular at the time of service provision. The study aims to identify the factors that affect quality arising simultaneously under the direct influence of the customer during the service process and then to find out their implications for service design.

The second part of the issue opens with the contribution 'Dealing with Wicked Problems: Government Priority System as a Tool for Engaging Leadership and Focusing on Changes' by Jurgita Stugzdiniene and Inga Kirstukaite who note that because of the complex environment and a growing number of wicked policy problems, governments of different countries are poorly equipped to address the complex problems of public policy that call for non-routine approaches. Therefore, governments encounter the need to develop specific capacities and find tools to transform systems of governance in a way to effectively react and respond to the demands of the ever-changing environment. The question of how to deal with this successfully is addressed by drawing on the experience of the Lithuanian Government in implementing government-wide performance measurement reforms. With reference to developing a welfare society and state, the article by Arturas Tereskinas addresses the questions of what it means to live a good life for young men and how masculinity as an everyday enactment of social practices and fantasies is related to the meaning of good life. What masculinity scripts young men choose to survive? What is the relationship between men's fantasy of good life and their familial intentions? The phenomenon of social entrepreneurship and social entrepreneurs as agents for inclusive innovation is analysed by Edita Gelbudiene and Brigita Janiunaite. The first part of the article reveals the concepts of social entrepreneurship, social inclusion and innovations for social inclusion. The second part provides the rationale for the characteristics of social entrepreneurs, whereas the third part outlines the strategies of educating social entrepreneurs.

The third part of the issue 'Transition from the Education System to Labour Market: Challenges for Higher Education' involves the article by Ruta Braziene, Gediminas Merkys and Inga Mikutaviciene 'Employers' Expectations and Young Workers' Selection Criteria in Lithuania' seeks answering the following question: what are employers' main expectations and young candidates' selection criteria in Lithuania? The empirical basis of the study draws on the data of the research 'Transition of Lithuanian Youth from Education to the Labour Market: Developing of Monitoring Indicators' (TRANSMONITOR) supported by the Research Council of Lithuania. The employers' survey, carried out in 2013, involved executives from 825 organizations. Nijole Putriene's contribution addresses the following questions: how the phenomenon of interdisciplinarity is specific? How different multidisciplinary study programmes may be defined and what major characteristics of these programmes should be highlighted for adequate identification, subsequent construction and realization? Answers to these questions directly relate to the issues of relationship between employers' expectations and competences of higher education graduates.

We hope that the articles of this issue and the thematic fields will be of interest to our readers and encourage further theoretical and empirical insights.

On behalf of the Editorial Board, we wish you an inspired New Year 2015- with free thought, energy and patience.

Professor Dr Brigita Janiunaite
Editor-in-Chief

The Editorial Board
Social Sciences
Mickevicius 37-1207
LT-44244 Kaunas
Lithuania

Telephone: +370 37 300130; fax: +370 37 300102; e-mail: socmoks@ktu.lt
Web site: www.socsc.ktu.lt

Redaktoriaus žodis

Pristatome Jums, gerbiami skaitytojai, mokslinio periodinio leidinio „Socialiniai mokslai“ 2014 metų ketvirtąjį numerį, tai – 86 – asis numeris nuo žurnalo leidybos pradžios 1994 metais.

Šiame žurnalo numeryje publikuojami straipsniai atliepia svarbius šiuolaikinės realybės probleminius laukus: globalizacija ir jos poveikis šiuolaikinėms verslo organizacijoms, ypač tinklaveikai tarp jų, tinklaveikai su klientais, kuriant pridėtinę vertę, taip pat organizacijos elgsenai, kai verslo organizacijos ne tik veikia globalioje aplinkoje, bet ir pačios tampa multikultūrinėmis, ypač žmogiškojo kapitalo prasme. Kitas svarbus probleminis laukas, susijęs ir su globalizacijos padariniais, gerovės visuomenės ir valstybės siekis, kadangi, vienus vertus, globalizacija tam tikra prasme sąlygoja „visuotinio gėrio“ prielaidas, tačiau, kita vertus, didina socialinę atskirtį. Šiame žurnale kylančias kontroversijas siūloma spręsti valstybiniu lygmeniu, t.y. taip modeliuojant šalių vyriausybių veiklą, kad jos būtų pajėgios efektyviai spręsti sudėtingas, įvairaus spektro problemas ir inicijuoti reikiamus pokyčius. Taip pat socialinės aprėpties įgalinimo problematika keliama ir siūlomi sprendimai organizaciniame bei individo lygmenyje. Pagrindinis akcentas žurnale publikuojamuose straipsniuose kreipiamas į socialinius antrepnerius kaip socialinių inovacijų agentus bei šiuolaikinio vyro fenomeną, jo situaciją, jausenas globalioje visuomenėje, kuri komunikuoja lyčių lygybę, toleranciją, tačiau tuo pat metu yra kupina homofobiškų nuostatų, linkusi stigmatizuoti. Su socialinės aprėpties didinimu yra susijęs ir trečiasis žurnale publikuojamų straipsnių blokas. Jame į socialinę aprėptį yra žiūrima per švietimo paslaugų teikimo ir darbo rinkos poreikių prizmę. Straipsniuose siekiama atskleisti, kas vyksta jaunimui patenkant į darbo rinką iš aukštojo mokslo sektoriaus, kokius lūkesčius kelia darbdaviai absolventams ir pan. Atsakymų į šiuos klausimus taip pat ieškoma ir straipsnyje, besifokusuojančiame į svarbias šiuolaikiniam universitetui bei darbo rinkai – tarpdalykines studijų programas, jų esmines sudedamąsias, santykį su trans- ir multidalykinėmis programomis. Tokio tipo programos – viena iš prielaidų spręsti problemas, susijusias su atitiktimi tarp darbo rinkos poreikių ir aukštajame moksle rengiamų specialistų kompetencijų.

Pirmojoje šio mokslinio žurnalo numerio dalyje „Globalizacijos poveikis šiuolaikiniam verslui“ R. Morkertaitė ir J. Sekliuckienė straipsnyje „Gimusių globaliomis įmonių internacionalizacijos prielaidos: tinklaveikos požiūris“, taikydamos mokslinės literatūros analizę, atskleidžia gimusių globaliomis įmonių specifiką bei tinklaveikos veiksnį, išskiriant tinklaveikos pasekmes gimusioms globaliomis įmonėms ir formuojant siūlomą gimusių globaliomis įmonių internacionalizacijos, vertinant tinklaveiką, modelį. S. Przytuła, M. Rozkwitalska, M. Chmielecki, L. Sułkowski, B. A. Basinska straipsnyje „Emigrantų ir vietinių vadybininkų tarpkultūrinės sąveikos pozityviosios organizacijos elgsenos aspektu“ ieško atsakymų į probleminius klausimus: kokie pozityvūs bruožai būdingi Lenkijos dukterinėse kompanijose dirbantiems emigrantams? Kokie pozityvūs bruožai, emigrantų nuomone, būdingi lenkų vadybininkams? Koks teigiamas tarpkultūrinės sąveikos poveikis pasireiškia individualiame lygmenyje? Straipsnyje išplečiama pozityvios organizacijos elgsenos perspektyva emigrantų požiūriu. W. Urban straipsnyje remiamasi prielaida, kad klientas taip pat yra paslaugos kūrėjas, ypač jos teikimo metu. Straipsnyje siekiama išskirti veiksnius, kurie veikia kokybę ir klientą, kaip darantį tiesioginį poveikį paslaugos teikimo metu, vėliau siekiama apibrėžti jų implikacijas paslaugų dizainui.

Antrojoje žurnalo dalyje J. Šiužgždienė ir I. Kirstukaitė straipsnyje „Sudėtingų problemų sprendimas: vyriausybės prioritetų sistema kaip priemonė lyderystei skatinti ir pokyčiams inicijuoti“, konstatuoja, jog dėl nuolat besikeičiančios aplinkos ir daugėjančių kompleksinių viešosios politikos problemų, šalių vyriausybės neturi pakankamai priemonių, kurios padėtų spręsti sudėtingas viešosios politikos problemas, reikalaujančias nestandartinių sprendimų. Todėl vyriausybės susiduria su poreikiu ugdyti specialius gebėjimus ir rasti naujų būdų pertvarkyti valdymo sistemą taip, kad ji veiksmingai ir greitai reaguotų į sparčiai besikeičiančią aplinką. Atsakymo, kaip tai sėkmingai padaryti, autorės ieško pasitelkdamos Lietuvos Vyriausybės veiklos reformavimo pavyzdį. Gerovės valstybės ir visuomenės kūrimo kontekste A. Tereškinas straipsnyje ieško atsakymų į klausimus: ką jauniems vyrams reiškia gyventi gerą gyvenimą ir kaip vyriškumas, kaip kasdienis socialinių praktikų ir fantazijų įveikimas, susijęs su gero gyvenimo įsivaizdavimu? Kokius vyriškumo scenarijus tyrime dalyvavę vyrai renkasi siekdami išgyventi? Kokį santykį galima nubrėžti tarp vyrų gero gyvenimo įsivaizdavimų ir jų šeiminių ketinimų? Socialinės antrepnerystės ir socialinių antrepnerių kaip aprėpties inovacijų agentų fenomeną analizuoja E. Gelbūdienė ir B. Janiūnaitė. Pirmojoje straipsnio dalyje atskleidžiamos socialinės antrepnerystės, socialinės aprėpties inovacijų sampratos. Antrojoje dalyje pagrindžiamos socialinio antrepnerio charakteristikos. Trečiojoje - pateikiamos socialinių antrepnerių ugdymo (-si) strategijos.

Trečiojoje žurnalo dalyje „Perėjimas iš švietimo sistemos į darbo rinką: iššūkiai aukštajam mokslui“ R. Brazienė, G. Merkys, I. Mikutavičienė straipsnyje „Darbdavių lūkesčiai ir jaunų darbuotojų atrankos kriterijai Lietuvoje“ siekia atsakyti į klausimą: kokie yra pagrindiniai darbdavių lūkesčiai bei jaunų darbuotojų atrankos kriterijai įdarbinant jaunimą Lietuvoje? Straipsnyje pristatomo tyrimo empirinę bazę sudaro Lietuvos mokslo tarybos finansuojamo projekto „Lietuvos 16-29 m. jaunimo perėjimas iš švietimo sistemos į darbo rinką: stebėsenos sistemos parengimas“ (TRANSMONITOR) 2013 m. atliktos darbdavių apklausos duomenys. Jos metu buvo apklausti 825 organizacijų vadovai. N. Putrienės parengtame straipsnyje siekiama ieškoti atsakymų į klausimus: kuo ypatingas tarpdalykiškumo fenomenas? Kaip galima apibrėžti skirtingas daugiadalykines studijų programas ir kokias esmines šių programų charakteristikas reikėtų išryškinti, siekiant jas tinkamai identifikuoti, o vėliau – konstruoti ir realizuoti? Šių klausimų sprendimas tiesiogiai siejasi su darbdavių lūkesčių ir aukštųjų mokyklų rengiamų specialistų įgytų kompetencijų atitikties problematika.

Tikimės, kad šiame žurnalo numeryje publikuojami straipsniai ir jų teminiai laukai sudomins skaitytojus, paskatins ir kitų mokslininkų teorines ir empirines įžvalgas.

Visos redkolegijos vardu sveikiname su Naujaisiais 2015-aisiais Metais – kūrybinio įkvėpimo, laisvos minties, energijos, ištvėmės.

Žurnalo „Socialiniai mokslai“ vyr. redaktorė

prof.dr. Brigita Janiūnaitė

Moksliniai straipsniai priimami adresu:

„Socialinių mokslų“ redkolegijai

Mickevičiaus g. 37-1207

LT-44244 Kaunas

Teirautis Kaune: telefonas: 300130; faksas: 300102; el. paštas: socmokslai@ktu.lt

Interneto svetainė: www.socsc.ktu.lt